

Odkázání návrhu na odklad na sedrii v Báňské Bystřici ve smyslu § 44 j. n. jest bezpředmětným proto, že jak jde na jevo ze shora citovaného, u spisů se nalézajícího usnesení sedrie v Báňské Bystřici ze dne 12. ledna 1928, byl přiznán již podané žalobě odkladný účinek ve smyslu § 31 zák. čl. LX:1881.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upřít oprávnění. Jest mylným názor rekursního soudu, že exekuční soud v Praze jako soud dožádaný o výkon exekuce (§ 17 ex. ř.) nebyl povolán rozhodovati o návrhu na odklad exekuce, ježto žalobu o zrušení exekuce, o kterou se návrh na odklad opírá, projednává sedrie v Báňské Bystřici a tato jest také soudem povolivším exekuci. Názor rekursního soudu byl by správným, kdyby šlo o exekuční soud na Slovensku nebo v Podkarpatské Rusi, neboť tu podle platného tam uherského exekučního zákona (§ 31 zák. čl. LX:1881) rozhodovati o odkladu exekuce náleží soudu projednávajícímu žalobu o zrušení, omezení nebo odklad exekuce nebo (§ 30 zák. čl. LX:1881 nahrazený §em 39 zák. čl. LIV:1912) soudu exekuci povolivšímu (srovnej sb. n. s. 4062), ale názor ten nedopadá v případě, o který jde, kde exekučním soudem jest soud v Čechách. Podle zde platného exekučního řádu (§ 45, druhý odstavec, ex. ř.) jest k rozhodování o návrhu na odklad exekuce, bylo-li, jako v tomto případě, s exekucí již započato a nejde-li, jako zde, o zvláštní případ, pro který by bylo něco jiného nařízeno, povolán nikoli soud exekuci povolivší, pokud se týče soud projednávající žalobu o nepřipustnost exekuce, nýbrž soud exekuční. Byl tedy exekuční soud v Praze k rozhodnutí o návrhu na odklad příslušný a odmítl rekursní soud neprávem dotýčný návrh pro nepřipustnost tohoto exekučního soudu.

Čís. 8115.

Pokud neručí majitel domu za škodu pádem na vadném chodníku před jeho domem.

(Rozh. ze dne 6. června 1928, Rv I 1766/27.)

Žalobkyně upadla na chodníku před domem žalovaného v Jablonci nad Nisou a zlomila si ruku. Žalobní nárok na náhradu škody proti žalovanému odůvodňovala tím, že chodník nebyl v pořádku, poněvadž dvě dlouhé kamenné plotny byly zdviženy o 2 cm a vchod do domu nebyl osvětlen. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Co se týče poměrů osvětlovacích, zjistil bezvadně první soud, že v době nehody na místě nehody bylo zcela tma. Jest však podle vlastního tvrzení žalobkyně jisto, že nechtěla vstoupiti do domu

žalovaného, pokud se týče že upadla uvnitř obvodu domu žalovaného, nýbrž před domem na chodníku žalovaného. Třídy, ulice, náměstí a chodníky v Jablonci nad Nisou osvětlovati, jest, jak správně uvádí první soud, podle obecního řádu jako výkon obci příslušejícího pouličního a bezpečnostního policejního řádu a péče, věci městské obce Jablonce n. N., takže žalovaný, pokud se žalobní nárok opírá o neosvětlení místa nehody, nemůže býti považován za pasivně oprávněna k žalobě. Není všeobecného ani zvláštního předpisu zákonného ani úředního nařízení, podle něhož by žalovaný byl povinen, osvětlovati chodník před svým domem, tím méně, ano se nejednalo v době nehody o provádění stavby neb o zřízení chodníku, nakupení kamenů neb jiného materiálu. Žalobkyně byla pouze kolemjdoucím chodcem. Ani z nerovnosti chodníku nelze, jak ještě bude doličeno, odvozovati, že žalovaný porušil povinnost osvětlování chodníku. Jak správně zdůrazňuje první soud, jest každý oprávněn, od škůdce žádati náhradu škody, kterou tento zaviněním způsobil, ať se škoda stala přestoupením smluvní povinnosti nebo beze vztahu ke smlouvě (§ 1295 obč. zák.). Zákon však stanoví v § 1295, že v pochybnosti platí domněnka, že se škoda stala bez zavinění druhého, jinými slovy, poškozený má dokázati škůdcovo zavinění na škodě, při čemž však s ohledem na zkušenosti života musí býti dodržena určitá hranice, by se nedospělo do nekonečna. Tyto hranice jsou částečně užší, částečně širší, podle toho, jedná-li se o zavinění všeobecné či o zavinění odborné (§ 1297 v opaku k §§ 1299 a násl. obč. zák.). Všeobecně platí podle § 1297 domněnka, že každý, kdo má používání rozumu, jest schopen takového stupně píle a pozornosti, který může při obyčejných schopnostech použiti. Kdo při jednání, z nichž nastalo zkrácení práva jiného, tento stupeň píle a pozornosti zanedbá, jest vinen nedopatřením. Tato ustanovení neplatí však pouze k prospěchu poškozeného, nýbrž také proti němu, nikoliv pouze škůdce má vynaložiti řečený stupeň píle a pozornosti, nýbrž i sám poškozený. Oceňují-li se správně provedené důkazy a skutková zjištění ve smyslu §§ 1295 až 1297, 1311 obč. zák., jde na jevo, že v souzeném případě jde o nešťastnou náhodu na straně žalobkyně, jejíž následky má nésti pouze ona. I kdyby byl žalovaný věděl, že chodník má tvrzené vlastnosti, nemohlo by se z toho uzavíratí na zavinění na jeho straně. Neboť z výpovědi svědka ing. Karla H-a, že chodník jest založen na jílovitém podkladě půdy, takže se plotny při mrazivém počasí s vyzařováním slunečním posunují, nelze odvoditi, že jest žalovanému přičítati zavinění. Svědek jest inženýrem a stavebním radou stavebního úřadu městské obce Jablonce nad Nisou. Podle jeho výpovědi zpozoroval vytýkané vady dláždění v zimě 1925/1926, nicméně ani on sám ani úřad, při němž jest zaměstnán, nedoručili žalovanému před nehodou příkaz k odstranění, patrně proto, poněvadž vady toho druhu, jak jsou vytýkány, jak znalec udal, zcela všeobecně se všude vyskytují a posunutí dlažby o 2 až 3 cm nemůže býti považováno za vady dlažby. Správnost této výpovědi znalce vyplývá i z toho, že jest všeobecně známo, že úplně rovné chodníky patří k největším vzácnostem a nerovné chodníky s vadami vytýkanými jsou převážným pravidlem.

Tuto vadu lze sice tu a tam předvídati, jinak musí určití čas, zda a které opatření v určitém jednotlivém případě s ohledem na klimatické a půdové poměry a používaný materiál se má učiniti, by po získané zkušenosti byly vady odstraněny. K tomu není třeba znaleckého důkazu. To jest věcí všeobecné zkušenosti. Okolnost, že městská obec Jablonec odpřela převzetí chodníku následkem vad, které spočívají v uvedeném posunutí ploten, nemůže mítí vlivu na posouzení tohoto sporu. Úraz žalobkyně se stal v únoru 1926, žaloba byla podána v květnu 1926, zamítající rozhodnutí městského úřadu v Jablonci se však stalo teprve dne 7. července 1926, tedy po nehodě a po podání žaloby. Zda ing. H-ovi nebo městskému úřadu ve známost přišla nehoda žalobkyně, nebo jiný důvod způsobily zamítavé rozhodnutí, nelze posouditi, poněvadž tato otázka v řízení prvního soudu nebyla vyšetřena a nebyl o ní podán důkaz. Ostatně by byla tato otázka pro rozhodnutí z udaných důvodů nezávažnou, tím spíše, že při kolaudaci stavby aniž později před úrazem žalobkyně nějaké a obzvláště v zamítajícím rozhodnutí městského úřadu v Jablonci nyní vytýkané vady nebyly vytčeny. Rovněž nelze přisvědčiti námitce, že žalovaný mohl a musel seznati, že vytýkané vady dláždění značí nebezpečí pro chodce, zvláště při nedostatečném osvětlení a že ručí za nutná opatření. Nerovnost dláždění před domem žalovaného jest tak nepatrnou, asi 2 cm, že při všeobecně platném pravidlu nerovnosti povrchu ulic a chodníků nelze rozumně tvrditi (§ 1297 obč. zák.), že žalovaný věděl nebo věděti musel a mohl, že nerovnost dláždění ohrožuje chodce a že proto přestupuje zanedbáváním okamžitého odstranění tohoto nedostatku a zanedbáním toho, by bylo osvětleno místo úrazu, nějaké předpisy zákonné nebo policejní anebo jen předpisy práva soukromého. S druhé strany musí se vzíti v úvahu, že v době nehody žalobkyně bylo na místě nehody tma, že bylo sněhové bláto a že bylo dláždění kluzké. Žalobkyně jest 66 let stará. Byla tehdy doprovázena svou dcerou, svědkyní Elsou C-ovou. Jak jest nepopřeno, nevedla svědkyně svou matku za shora zmíněných poměrů v době nehody, ačkoliv jí vlastnost dláždění krátce před tím byla známa, poněvadž její manžel několik dní před tím poznamenal před svědkyní, že jest dláždění nerovné a že by tam někdo mohl zakopnouti. Zřejmě nepřikládala svědkyně stavu dláždění další význam a proto nechala jíti svou matku bez průvodu (§ 1297 obč. zák.). Za povětrnostních poměrů v době nehody měla žalobkyně jako starší paní dbáti v § 1297 obč. zák. vyžadovaného stupně péče a opatrnosti. Jedná se v souzeném případě o nešťastnou náhodu, za niž nemůže býti žalovaný činěn zodpovědným, a musí ji tedy nésti žalobkyně.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nižší soudy právem uznaly, že žalobní nárok neplyne ze skutečnosti, že v době nehody nebyl chodník před domem osvětlen, a správně své mínění odůvodnily. Proto stačí v tomto směru odkázati stěžovatelku na

dotyčné důvody odvolacího rozsudku. Z předpisu § 92 čes. stav. řádu nemůže žalobkyně pro sebe nic vytěžit, protože není zjištěno, že ho žalovaný přestoupil. Žalobní nárok nelze vyvozovati z ručení za škodlivý výsledek, protože není předpisu, který by ukládal majiteli domu náhradu za škodu, která povstane bez jeho viny na chodníku před jeho domem, ale lze jej odvozovati jenom z jeho zavinění. Právní pravidla platná pro takové nároky rozebral odvolací soud správně a úplně ve svém rozsudku a stačí na jeho důvody poukázati. Rozsudky nižších soudů nejsou zjištěny nijaké skutečnosti, ze kterých by se dalo souditi, že žalovaný zanedbal průměrnou opatrnost (§ 1297 obč. zák.) při stavbě chodníku nebo při jeho udržování, a že by při takové opatrnosti byl musil nebo mohl předvídati, že z ní může povstati škoda. Zlý úmysl mu žalobkyně nevytýká a způsobení škody zaviněnou nevědomostí nebo nedostatkem náležité pozornosti nebo náležité pílě není zjištěno. Proto je správné právní posouzení nižších soudů, že žalobkyni vznikla škoda náhodou. Není ani zjištěno, že by žalovaný k ní dal příčinu svým zaviněním, nebo jiným způsobem uvedeným v § 1311 obč. zák. Proto za ni neručí.

Čís. 8116.

Podle § 22 zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 7. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. jest i zabavení pozemku nedovoleným.

V případě § 23 zákona přidělového ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n. nelze povolit exekuci na přidělený pozemek, pokud nebyla přidělová listina vydána a vtělena.

(Rozh. ze dne 6. června 1928, R II 192/28.)

Vymáhající věřitel domáhal se povolení exekuce vnuceným zřízením zástavního práva zájemním popisem pozemku dosud v knihách nezapsaného, jehož dlužník nabyt na základě zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Dlužník získal pozemek, o nějž jde, na základě zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. se závazkem, že k dalšímu jeho zcizení jest podle § 22 cit. zák. v doslovu novely ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. zapotřebí schválení Státního pozemkového úřadu pokud se týče jeho obvodové úřadovny. Toto svolení nebylo vymáhajícím věřitelem v exekučním návrhu vykázano. Že zcizením rozuměti jest i zabavení, pokud se týče zájemní popis, jest samozřejmo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V duchu zákona a hledíc k jeho účelu, musí se již zabavení pokládati ve smyslu § 22 zákona o drobných pachtýřích v doslovu novely čís. 311/20 za nedovolené právě tak, jako zcizení samo, protože jest prvním